

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/15/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6616208417
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6616208417.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Jany Haluškovovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobcu P., s. r. o., so sídlom P. XX, XXX XX V., C.: XX XXX XXX, právne zastúpeného JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou, so sídlom Slnčná 765/3, 900 45 Malinovo, IČO: 42 174 902, proti žalovanému X. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XX, o zaplatenie 1 298,52 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 12C/179/2016-56 zo dňa 03.11.2016, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu (prvý výrok) a žalovanému priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu (druhý výrok).

Z jeho dôvodov vyplýva, že konal o náhradu škody podľa § 420 ods. 1, 3, ako aj podľa § 52 ods. 1, 2, 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v texte aj „OZ“), ktorej sa domáhal žalobca žalobou zo dňa 29.06.2016 vo výške 1 298,52 € spolu so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy od 03.05.2007 do zaplatenia. Škoda mala vyplývať zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXX, na základe ktorej žalobca ako veriteľ poskytol žalovanému ako dlžníkovi finančné prostriedky vo výške 663,- €, ktoré sa žalovaný zaviazal vrátiť spolu s príslušným poplatkom vo výške 634,67 €, t.j. spolu 1 298,52 € za podmienok, dohodnutých v zmluve v 12 mesačných splátkach po 108,21 €, počnúc dňom 28.03.2007. Keďže žalovaný meškal s platením splátok a na upozornenia žalobcu nereagoval, žalobca dlh dňom 03.05.2007 zosplatnil a podal trestné oznámenie vo veci podozrenia zo spáchania prečinu úverového podvodu, ktoré v konečnom dôsledku trestné konanie bolo skončené trestným rozkazom č.k. 22T 88/2008-39 zo dňa 16.04.2008, ktorým Okresný súd Lučenec uznal žalovaného vinným zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona a podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal poškodeného, t.j. žalobcu so svojím nárokom na náhradu spôsobenej škody na občianske súdne konanie. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 02.05.2008. Okresný súd konštatoval, že zodpovednosť za škodu spôsobenú porušením právnej povinnosti možno uplatniť, ak sú splnené predpoklady zodpovednosti za škodu: porušenie právnej povinnosti, vznik škody ako majetkovej ujmy, existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom škodcu a vzniknutou škodou, zavinenie toho, kto škodu svojím protiprávnym úkonom spôsobil. Ak boli prvé tri predpoklady zodpovednosti za škodu preukázané, zavinenie sa predpokladá. V prejednávanej veci žalovaný porušil svoje povinnosti splácať riadne a včas poskytnutý úver žalobcom. Nesplatený úver predstavuje škodu, ktorej náhrady sa žalobca domáhal. Nepochybne s prihliadnutím na povahu zmluvných strán úverovej zmluvy a na vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačenej formulári vyhodnotil okresný súd zmluvu ako spotrebiteľskú podľa § 52 ods. 1 OZ, preto na právny vzťah medzi veriteľom a dlžníkom aplikoval ustanovenia spotrebiteľského práva. V súvislosti s týmto posudzovaním považoval za potrebné v prvom rade skúmať v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa premlčanie nároku podľa § 100 ods. 1 a § 106 ods. 1, 2 OZ. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby v prípade uplatnenej škody je stanovený okamihom, kedy sa poškodený dozvie o škode a o zodpovednej osobe,

príčom ide o subjektívnu dvojročnú premlčaciu lehotu, plynúcu v rámci 10-ročnej objektívnej lehoty v prípade škody spôsobenej úmyselne. Žalovaný porušil svoje povinnosti zo zmluvy splácať riadne a včas poskytnutý úver, preto žalobca dňa 03.05.2007 predmetný úver zosplatnil. Dňom 04.05.2007 začala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia lehota, ku ktorému dátumu sa žalobca ako poškodený preukázateľne dozvedel, že ku škode došlo a kto za ňu zodpovedá. Žalobca si v rámci plynutia premlčacej doby dňa 25.03.2008 uplatnil svoje právo poškodeného na náhradu škody v trestnom konaní. Plynutie premlčacej doby od tohto momentu sa zastavilo a počas celého priebehu tohto konania neplynulo (premlčacia doba spočívala), a to až do právoplatného rozhodnutia v trestnej veci žalovaného, t.j. do 25.03.2008. Subjektívna dvojročná premlčacia doba by uplynula 04.05.2009, avšak keďže v priebehu trestného konania od času uplatnenia náhrady škody 25.03.2008 do času právoplatného rozhodnutia v trestnom konaní, t.j. do 02.05.2008 spočívala, čo bolo 39 dní, subjektívna premlčacia lehota uplynula 12.06.2009. Žalobca podal na súd žalobu dňa 29.06.2016, teda po uplynutí premlčacej doby. Vzhľadom na skutočnosť, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, súd na premlčanie prihliadol ex offa aj bez vznesenej námietky premlčania žalovaným ako dlžníkom podľa zákona číslo 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 5b, preto žalobu zamietol.

Podľa § 255 ods. 1, 2 zákona číslo 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj „C.s.p.“) a podľa § 262 ods. 1, 2 C.s.p. priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia súdny úradník podľa § 262 ods. 1, 2 C.s.p..

2. Proti rozsudku okresného súdu podal (bez svojho právneho zástupcu) odvolanie žalobca z dôvodu, že okresný súd nesprávne posúdil vec podľa § 365 ods. 1, písm. d) C.s.p. z dôvodu, že strany sporu uzatvorili nepomenovanú zmluvu, na ktorú sa zákon číslo 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch nevzťahuje, preto sa nemožno stotožniť s odôvodnením rozsudku, že sa na uzatvorenú zmluvu vzťahuje Zákon o spotrebiteľských úveroch. Navyše, strany sporu si dohodli v bode 19 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, že v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka sa všetky právne vzťahy medzi nimi budú spravovať Obchodným zákonníkom. Žalovaný nijako nepreukázal skutočnosť, že v čase podpisu zmluvy o úvere mu patrilo postavenie spotrebiteľa, preto treba akceptovať dobrú vieru žalobcu, že druhá strany spotrebiteľom nie je. Na predmetný záväzkový vzťah je potrebné aplikovať obchodné právo. Okresný súd nesprávne posúdil vec, keď na daný prípad aplikoval § 17 zákona číslo 191/1950 Zb. zmenkového a šekového vo vzťahu k použitej zmenke.

V prípade, ak by súd napriek posúdeniu zmenkového vzťahu v odvolaní žalobcom považoval tento vzťah za spotrebiteľský, žiadal, aby súd akceptoval, že v konaní, v ktorom bolo vydané rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, na § 17 ods. 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch nebolo možné prihliadnuť z dôvodu zákazu zabezpečiť splnenie dlhu zo spotrebiteľského úveru zmenkou, ktorá bola ustanovená v § 17 ods. 3 zákona číslo 129/2010 Z. z. od 01.01.2011 do 30.04.2014, t.j. presne 40 mesiacov a jedinou sankciou za jej porušenie bola zodpovednosť veriteľa za škodu vzniknutú porušením nemožnosti zabezpečiť splnenie dlhu zo spotrebiteľského úveru zmenkou veriteľom. Zmenkový nárok nie je akcesoricky od zmluvného záväzku a jeho vzťahu k nemu abstraktný, teda nie je ovplyvnený kauzou zmluvného záväzku. Inou by bola situácia, kedy sa uplatnil nárok zo zmluvy, vtedy by sa na zmenku prihliadalo. Ak však súd nezistil neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nemôže brániť výkonu práva zo zmenky. Aj keby zistil neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, opäť do 22.12.2015 na túto okolnosť musel upozorniť zmenkový dlžník námietkou.

Uplatnený nárok nie je premlčaný, a to z dôvodu, že okresný súd trestným rozkazom odkázal žalobcu s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 02.05.2008. Predmetný nárok uplatnený žalobcom nie je premlčaný v zmysle § 110 ods. 1 a § 106 ods. 2 OZ, pretože k udalosti došlo dňa 06.03.2007.

Vzhľadom na uvedené žiadal, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu zrušil.

3. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

4. Predmetné konanie začalo pred 30.06.2016. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon číslo 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), ktorý v § 470 ods. 1 ustanovuje, že tento zákon platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 C.s.p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný, podľa § 34 C.s.p. vec preskúmal v rozsahu určenom § 380 ods. 1, 2 C.s.p., bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1, písm. b), c) C.s.p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vrátil vec súdu prvej inštancie na nové konanie a nové rozhodnutie.

6. Podľa § 389 ods. 1, písm. b), c) C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

7. Odvolací súd preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie. Z dôvodu, že odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

8. Z obsahu spisu v prejednávanej veci je zjavné, že žalobca so žalovaným uzatvorili úverovú zmluvu, pričom žalovaný porušil úverové podmienky a úver neplatil. Žalobca podal trestné oznámenie, ktoré v konečnom dôsledku vyústilo do rozhodnutia trestného súdu vydaním trestného rozkazu Okresným súdom Lučenec č.k. 22T 88/2008-39 zo dňa 16.04.2008, ktorým uznal žalovaného vinným zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona a podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal žalobcu ako poškodeného so svojim nárokom na náhradu škody spôsobenej žalovaným (t.j. odsúdeným) na občianske súdne konanie. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 02.05.2008. Keďže žalovaný neuhradil ku dňu podania žaloby žiadnu platbu, domáhal sa žalobca náhrady škody z trestného konania súdnou cestou. Okresný súd za použitia § 5b zákona číslo 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa nárok považoval za premlčaný a žalobu v plnom rozsahu zamietol.

9. Hoci žalobca v odvolaní namieta skutočnosti nesúvisiace s prejednanou vecou -zrejme vzhľadom na množstvo podaní zasielaných na rôzne súdy Slovenskej republiky, v závere odvolania poukazuje na to, že jeho nárok premlčaný nie je. Len z tohto dôvodu je jeho odvolanie dôvodné. Okresný súd pochybil, keď v danom prípade aplikoval ust. § 5b zákona číslo 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch v znení neskorších predpisov, účinného od 01.05.2014. Podľa tohto ustanovenia orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Ide o ustanovenie, ktoré upravuje postup súdu pri rozhodovaní o nárokoch zo spotrebiteľských zmlúv a súdu ukladá povinnosť ex offio prihliadať na premlčanie aj bez námietky strany sporu.

10. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že žalobca sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu náhradu škody spôsobenej prečinom úverového podvodu. Skutočnosti rozhodné pre ustálenie charakteru záväzkovo-právneho vzťahu zo zmluvy o úvere v prejednanom prípade nie sú právne významné. V danom prípade súd koná o nároku žalobcu o náhradu škody, nie o nároku žalobcu zo zmluvy o úvere. Pri nároku o náhradu škody ide o vzťah zodpovednostný, nie o vzťah zmluvný.

11. Občianskoprávna hmotná úprava nevylučuje zamietnutie nároku o náhradu škody pre premlčanie (viď ust. § 106 OZ). Na premlčanie však možno prihliadnuť iba na námietku dlžníkom podľa § 100 ods. 1, veta druhá Občianskeho zákonníka. Keďže v danom prípade jednoznačne absentuje vznesenie námietky premlčania, okresný súd nebol oprávnený sa zaoberať premlčaním nároku. Ak tak urobil, jeho procesný postup nebol správny, v konaní aplikoval právnu normu, ktorá sa na daný prípad nevzťahuje a vec nesprávne právne posúdil.

12. Pridržiavajúc sa odvolacích dôvodov odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť, ako rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1, písm. b/, c/ C.s.p.) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C.s.p.), pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 C.s.p.), ani na jeho zmenu (§ 388 C.s.p.) a v zmysle § 391 ods. 1 C.s.p. mu vec v tomto rozsahu vrátiť na ďalšie

konanie a nové rozhodnutie. Vzhľadom na zrušenie rozsudku vo veci samej, krajský súd zrušil aj závislý výrok o trovách konania.

13. Úlohou okresného súdu bude opätovne posúdiť a rozhodnúť o nároku žalobcu na náhradu škody po preskúmaní základných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 OZ, a to existencie porušenia právnej povinnosti zo strany žalovaného, vzniku škody, príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi porušením povinnosti a vznikom škody.

14. V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd aj o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

15. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, druhá veta C.s.p.). Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).